

ARBEIDSMARKT MONITOR APRIL 2019

Een uitgave van de stichting arbeidsmarkt en opleiding in de Metalektro

---

STERKE TOENAME OPLEIDINGS- UITGAVEN

AM-METALEKTRO

ARBEIDSMARKT- MONITOR WORDT DIGITAAL DASHBOARD

Beste lezer,

De belangrijkste uitkomsten van de Arbeidsmarktmonitor ontvangt u voor de laatste keer in deze gedrukte vorm. Vanaf nu zijn alle resultaten via een digitaal dashboard 24/7 beschikbaar en toegankelijk voor alle bij A+O aangesloten metalektrobedrijven en overige geïnteresseerden.

Via de site WWW.METALEKTRO.INCIJFERS.NL/DASHBOARD kunt u op landelijk en regionaal niveau kennis nemen van de actuele arbeidsmarktinformatie. De uitkomsten kunt u gebruiken als benchmark van uw eigen bedrijfsgegevens.

- Wilt u weten of uw personeelsbestand meer vergrijsd is dan dat van andere bedrijven uit uw regio of deelsector?
- Ligt de groei van het aantal FTE binnen uw bedrijf boven of onder het landelijk gemiddelde/regionale gemiddelde/gemiddelde uit uw deelsector?
- Wilt u weten wat de verdeling is naar leeftijd/type aanstelling landelijk of regionaal?
- Nieuwsgierig naar het gemiddelde salaris bij uw bedrijf in relatie tot uw deelbranche?

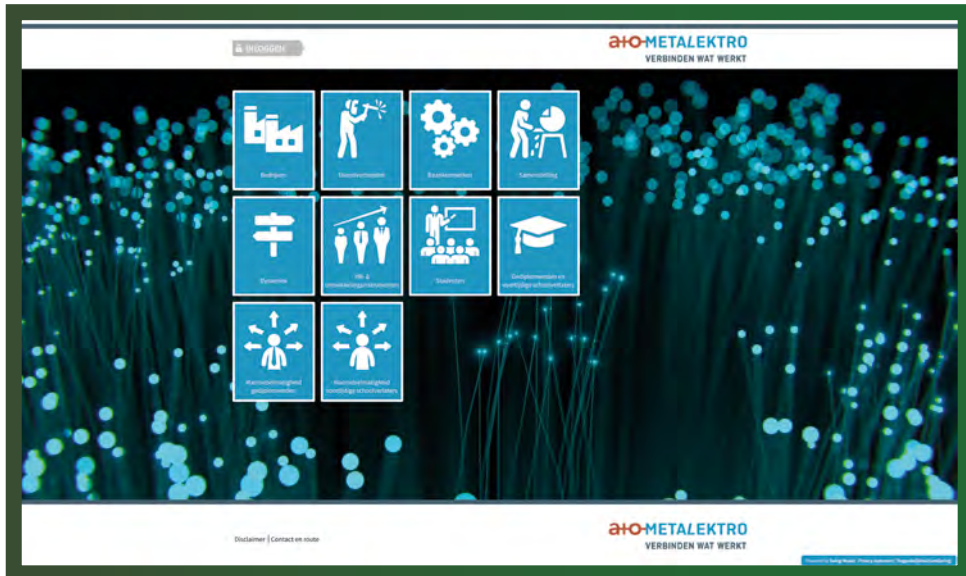
De antwoorden op deze en veel meer vragen vindt u in dit dashboard.

Mocht u een nadere toelichting/demonstratie willen op uw locatie, neem dan contact op met uw regiomanager voor het maken van een afspraak.

Met vriendelijke groet,

Saskia Görtz,
directeur

DASHBOARD A+O METALEKTRO

WWW.METALEKTRO.INCIJFERS.NL/DASHBOARD

ARBEIDSMARKTMONITOR METALEKTRO

APRIL 2019

In deze Arbeidsmarktmonitor worden de voornaamste arbeidsmarktontwikkelingen weergegeven waarmee bedrijven in de Metalektro in de tweede helft van 2018 te maken hadden.

Deze Arbeidsmarktmonitor is in opdracht van A+O samengesteld door het Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (ROA) van de Universiteit Maastricht.

De vragenlijsten en uitkomsten van de Arbeidsmarktmonitor zijn voorgelegd aan een expertpanel vanuit de Metalektro. Aan het expertpanel nemen deel Jacqueline van Gessel/Bosch Transmission Technology, Pjotr Hoekstra/Boon Edam, Henk Meeuwissen/CSi, Ton Driessen/Resato, Gerko Katgert/IJssel Technologie, Jaap Blankestijn/Thales, Ruud van den Bergh/FNV en Willie Berentsen/FME.

INHOUD

WERKGELEGENHEIDSONTWIKKELING

Sterke werkgelegenheidsgroei hield in 2018 aan 3

VACATURES EN WERKGELEGENHEIDSVERWACHTINGEN

Momenteel iets minder langdurig openstaande vacatures 9

PERSENEELSBELEID

Personeelsbeleid blijft gericht op inzetbaarheid en verminderen verzuim 14

OPLEIDINGSINSPANNINGEN

Opleidingsuitgaven sterk toegenomen, maar aantal dagen training wat gezakt. 18

SAMENWERKING

Geen verdere toename in gebruik e-learning. 24

STERKE WERK- GELEGENHEIDSGROEI HIELD IN 2018 AAN

De werkgelegenheid in de Metalektro groeide in 2018 nog altijd zeer sterk.

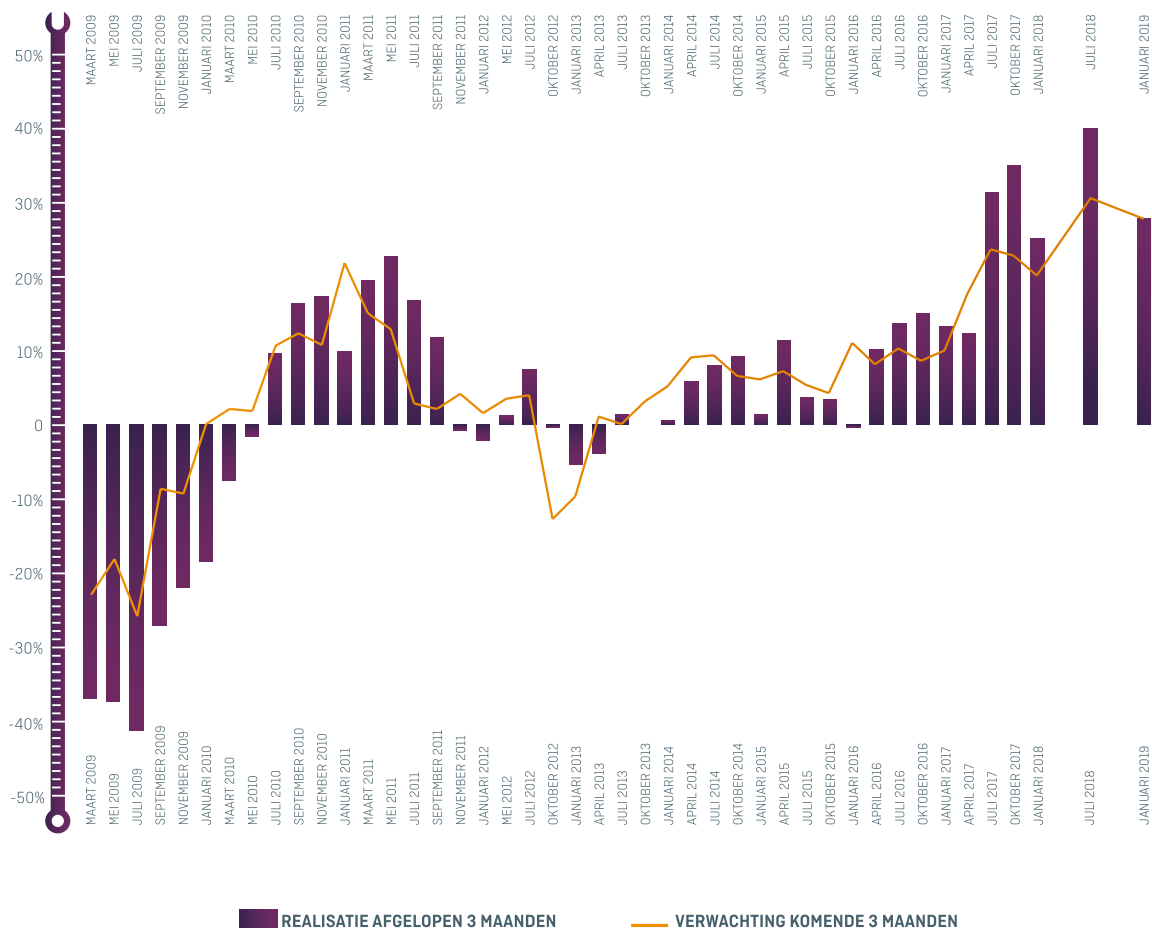
Dit positieve beeld wordt bevestigd door zowel CBS-cijfers over de personeelssterkte¹, alsook door analyses op basis van pensioenfondsgegevens van PME. De analyses op PME-data tonen dat de sectorale instroom in de tweede helft van 2018 7,4 procent betrof, tegenover een uitstroom van 5,0 procent, resulterend in een netto instroom van nieuw personeel in de sector van 2,4 procent. In de eerste helft van 2018 bedroeg dit ook al 3,1%.

¹ Zie de variabele 'personeelssterkte' uit de CBS conjunctuur-enquête Nederland voor SBI 24-30, 33 Metalektro op <http://tinyurl.com/y52twcbm>

FIGUUR 1

WERKGELEGENHEIDSBAROMETER

BRON: ROA, ARBEIDSMARKTMONITOR METALEKTRO, WERKGELEGENHEIDSBAROMETER 2009-2019

INSTROOM EN UITSTROOM VAN PERSONEEL VERSCHILLEN STERK PER PROVINCIE

Net als in de eerste helft van 2018, kende de tweede helft van het jaar louter provincies met een positieve netto-instroom. De sterkste netto-instroom noteerden

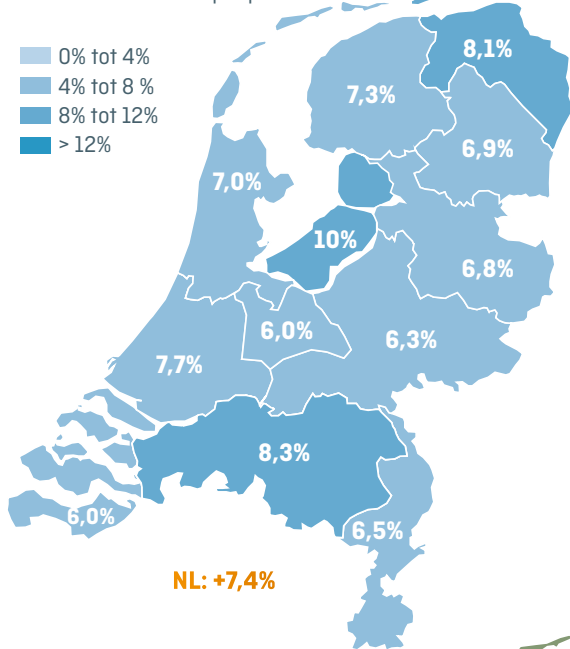
Flevoland en Noord-Brabant (figuur 2). Groningen valt op vanwege de grote dynamiek. Er heeft zowel een hoge instroom als uitstroom plaatsgevonden wat netto in een bescheiden plus resulteert.

FIGUUR 2

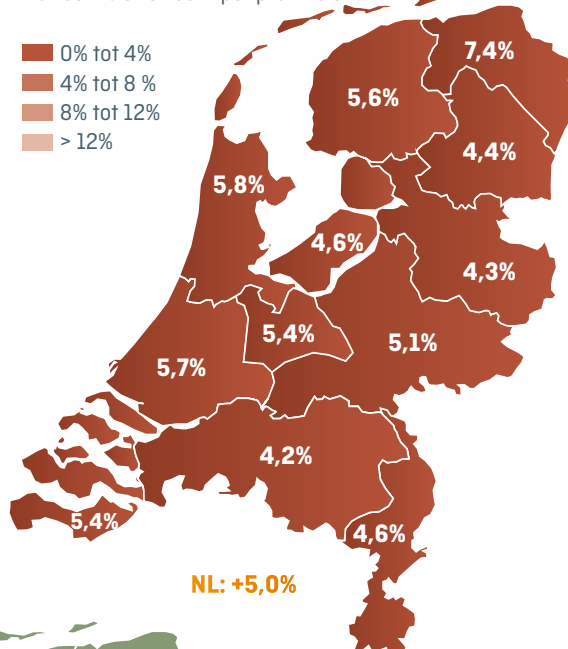
NETTO-INSTROOM NAAR PROVINCIE²

BRON: PME-GEGEVENS, BEWERKING DOOR ROA, 2019

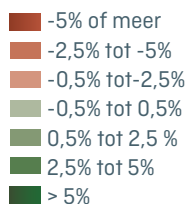
Paneel A: Instroom per provincie

Paneel B: Uitstroom per provincie

Paneel C: Netto-instroom per provincie (i.e. werkgelegenheidsgroei)

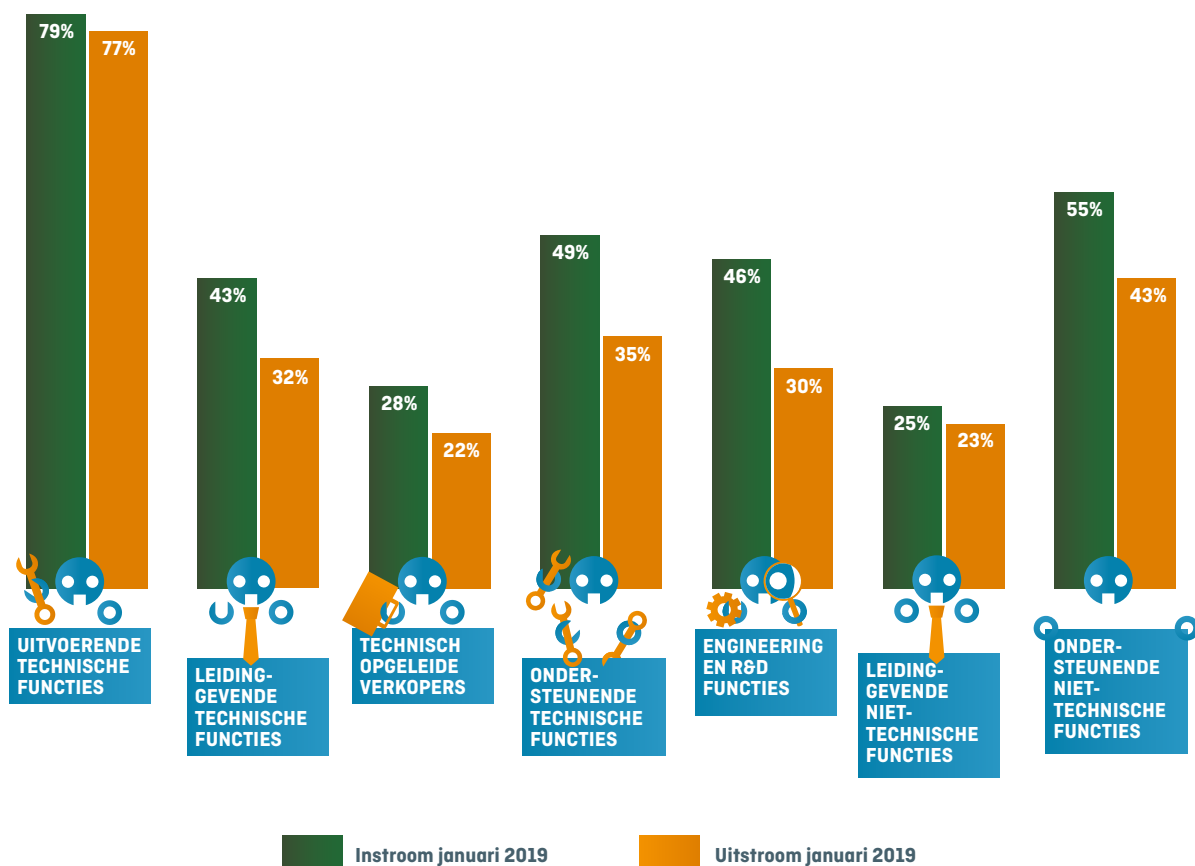

² Gebaseerd op de woonplaats van de werknemers.

FIGUUR 3

PERCENTAGE BEDRIJVEN MET IN-UITSTROOM PER FUNCTIECATEGORIE

BRON: ROA, ARBEIDSMARKTMONITOR METALEKTRO, VIERDE METING, 2018

VOORAL IN- EN UITSTROOM VAN UITVOERENDE TECHNICI

Figuur 3 toont dat er voor alle functiecategorieën meer bedrijven waren met instroom dan met uitstroom. Vooral ten aanzien van engineering en r&d functies en ondersteunende technici is het aandeel bedrijven met instroom flink groter dan het aandeel bedrijven met

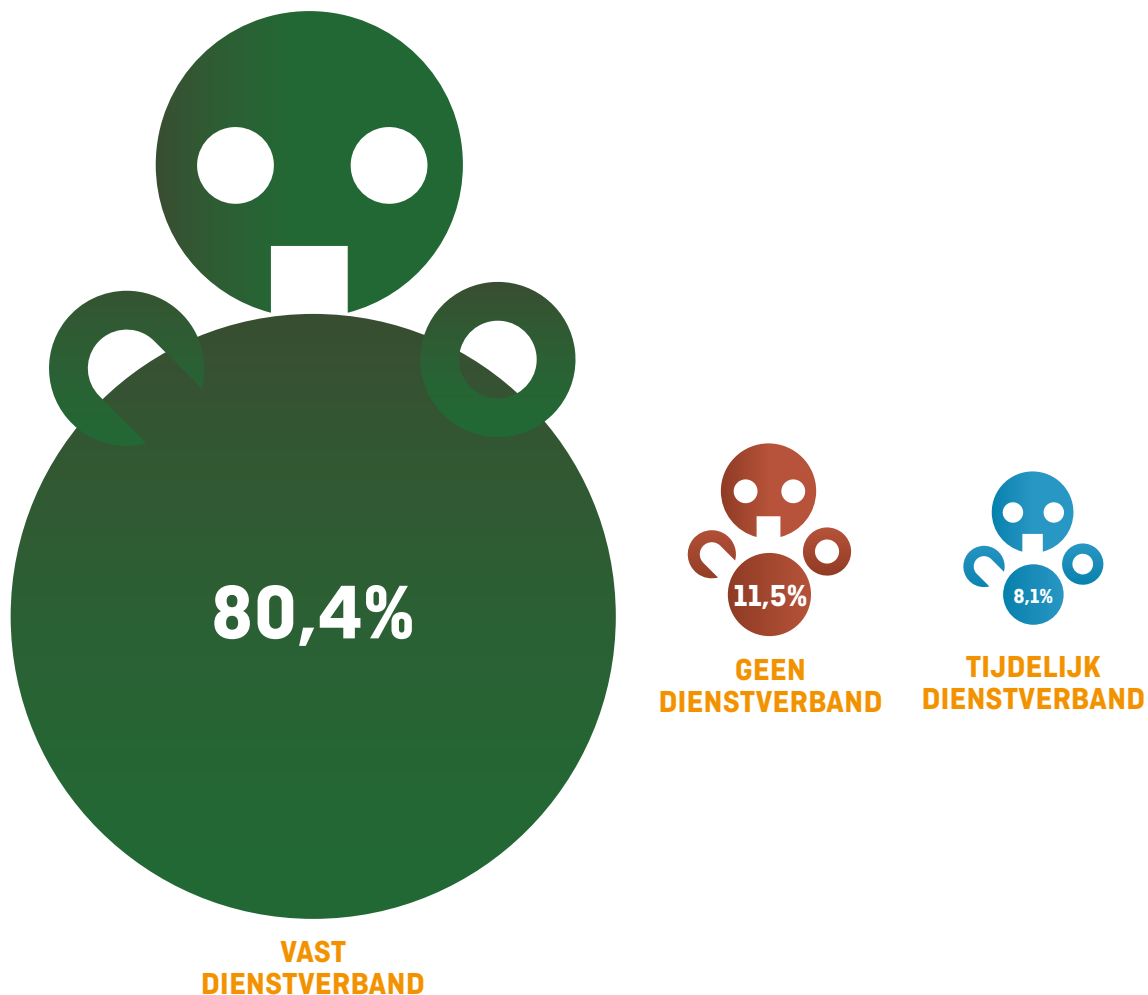
uitstroom. Opvallend is dat ook ten aanzien van ondersteunende niet-technische functies het aandeel bedrijven met instroom ruim tien procentpunt hoger ligt dan het aandeel met uitstroom.

FIGUUR 4

TECHNISCHE FUNCTIES NAAR TYPE DIENSTVERBAND

BRON: ROA, ARBEIDSMARKTMONITOR METALEKTRO, VIERDE METING, 2018

ACHT OP DE TIEN TECHNICI IN VASTE DIENST

80 procent van de technici in de MetalektrO heeft in januari 2019 een vast dienstverband (figuur 4). 8,1 procent van de technici heeft een tijdelijk dienstverband bij het betreffende bedrijf zelf en 11,5 procent is werkzaam als uitzendkracht of als gedetacheerde. Het percentage vaste contracten ligt daarmee nu al geruime tijd boven de 80 procent.

KORT EN KRACHTIG

Ook tweede helft 2018 kende sterke werkgelegenheidsgroei.

Sterkste werkgelegenheidsgroei in Flevoland en Noord-Brabant. Grootste dynamiek in Groningen.

Vooraf bij engineering, r&d functies en ondersteunende technische functies meer bedrijven met instroom dan met uitstroom.

MOMENTEEL IETS MINDER LANGDURIG OPENSTAANDE VACATURES

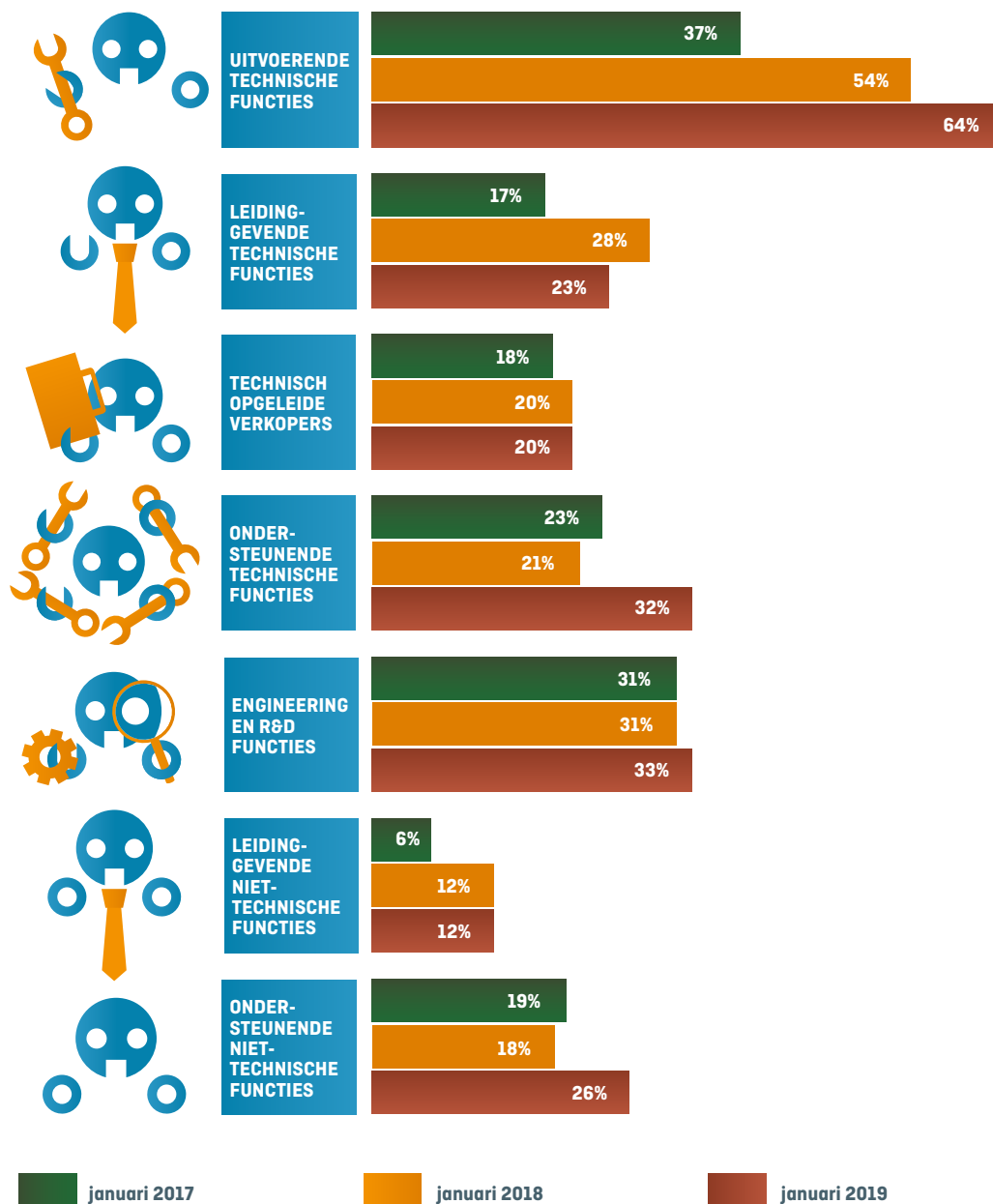
De functies waarvoor op dit moment de meeste vacatures open staan zijn uitvoerend technische functies. Ook neemt het aandeel bedrijven dat vacatures voor uitvoerende technici heeft nog altijd toe. Daarnaast zijn er steeds meer bedrijven die vacatures voor ondersteunende functies hebben, van zowel technische als niet-technische aard (*figuur 5*).

Navraag bij een aantal metalektrobedrijven wijst erop dat de al enkele jaren aanhoudende toename in het aantal 'directe' functies, nu ook de groei in 'indirecte', ondersteunende functies mogelijk maakt.

FIGUUR 5

PERCENTAGE BEDRIJVEN MET VACATURES NAAR FUNCTIECATEGORIE

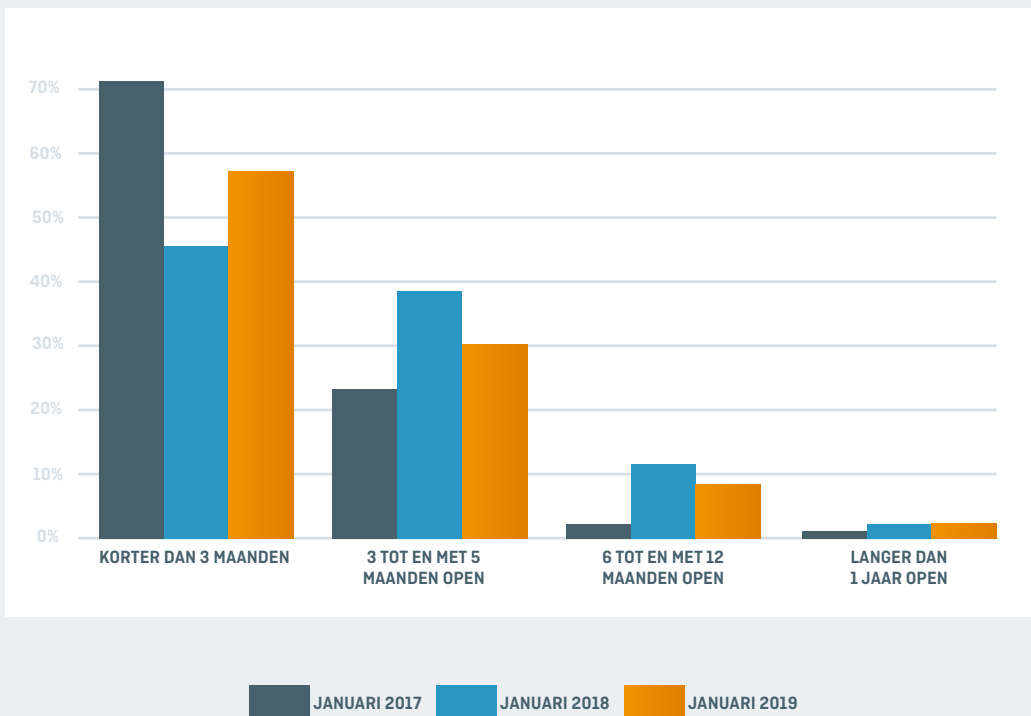
BRON: ROA, ARBEIDSMARKTMONITOR METALEKTRO, 2017-2018

FIGUUR 6

DUUR OPENSTAANDE TECHNISCHE VACATURES

BRON: ROA, ARBEIDSMARKTMONITOR METALEKTRO, 2017-2018

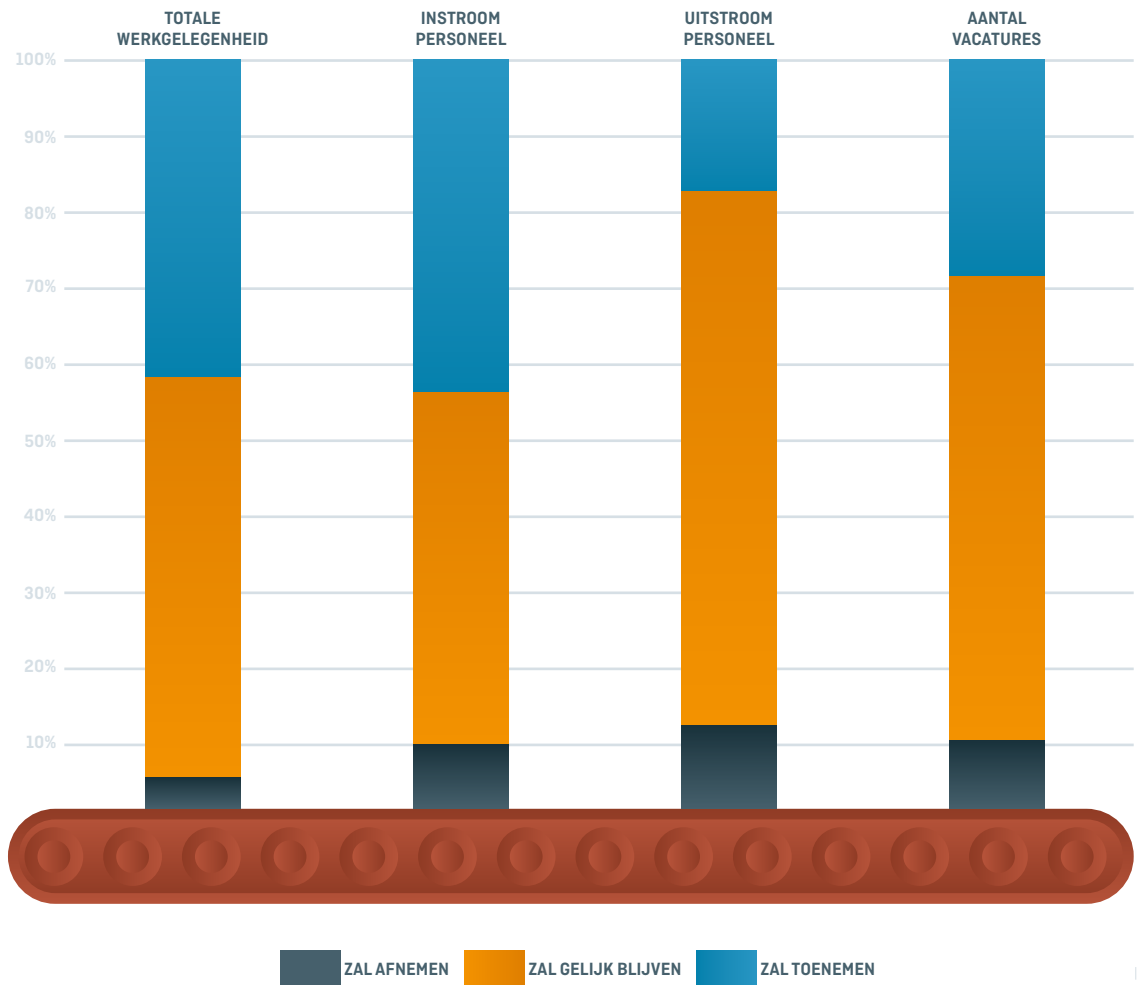
Figuur 6 laat voor de bedrijven met openstaande technische vacatures zien hoe lang deze vacatures op het moment van bevraging open stonden. Het deel van de vacatures dat op peilmoment januari korter dan drie maanden open stond is met meer dan 10 procentpunt toegenomen. Dit vertaalt zich in een daling van het aandeel vacatures dat langer open staat, wat we vooral

terug zien in een afname van het aandeel vacatures dat drie tot en met vijf maanden open staat. Ook het aandeel vacatures dat zes maanden of langer open stond op het moment van bevraging is afgenomen. Overigens hoeft dit niet te betekenen dat vacatures gemiddeld ook sneller ingevuld worden, enkel dat ze in januari nog niet zo lang open stonden.

FIGUUR 7

VERWACHTINGEN OVER WERKGELEGENHEID VOOR 2019

BRON: ROA, ARBEIDSMARKTMONITOR METALEKTRO, VIERDE METING, 2018

POSITIEVE WERKGELEGENHEIDSV ERWACHTINGEN VOOR 2019

Ruim 40 procent van de metalektrobedrijven verwacht voor 2019 een stijging in de totale werkgelegenheid (figuur 7). Slechts 5 procent van de metalektrobedrijven verwacht hierin een afname. Hiermee lijkt de Metalektr o opnieuw onderweg naar een jaar van groeiende werkgelegenheid.

KORT EN KRACHTIG

Meer bedrijven met vacatures voor ondersteunende functies, zowel technisch als niet-technisch.

In januari stonden relatief minder vacatures lang open.

Werkgelegenheidsverwachtingen van metaalektrobedrijven voor 2019 zijn uitermate positief.

PERSONEELSBELEID BLIJFT GERICHT OP INZETBAARHEID EN VERMINDEREN VERZUIM

Al jaren ligt de focus van het personeelsbeleid op het bevorderen van de inzetbaarheid van het personeel en het verminderen van verzuim. Ook het bevorderen van coachend leiderschap staat al een tijd op de derde plaats in deze lijst (*figuur 8*).

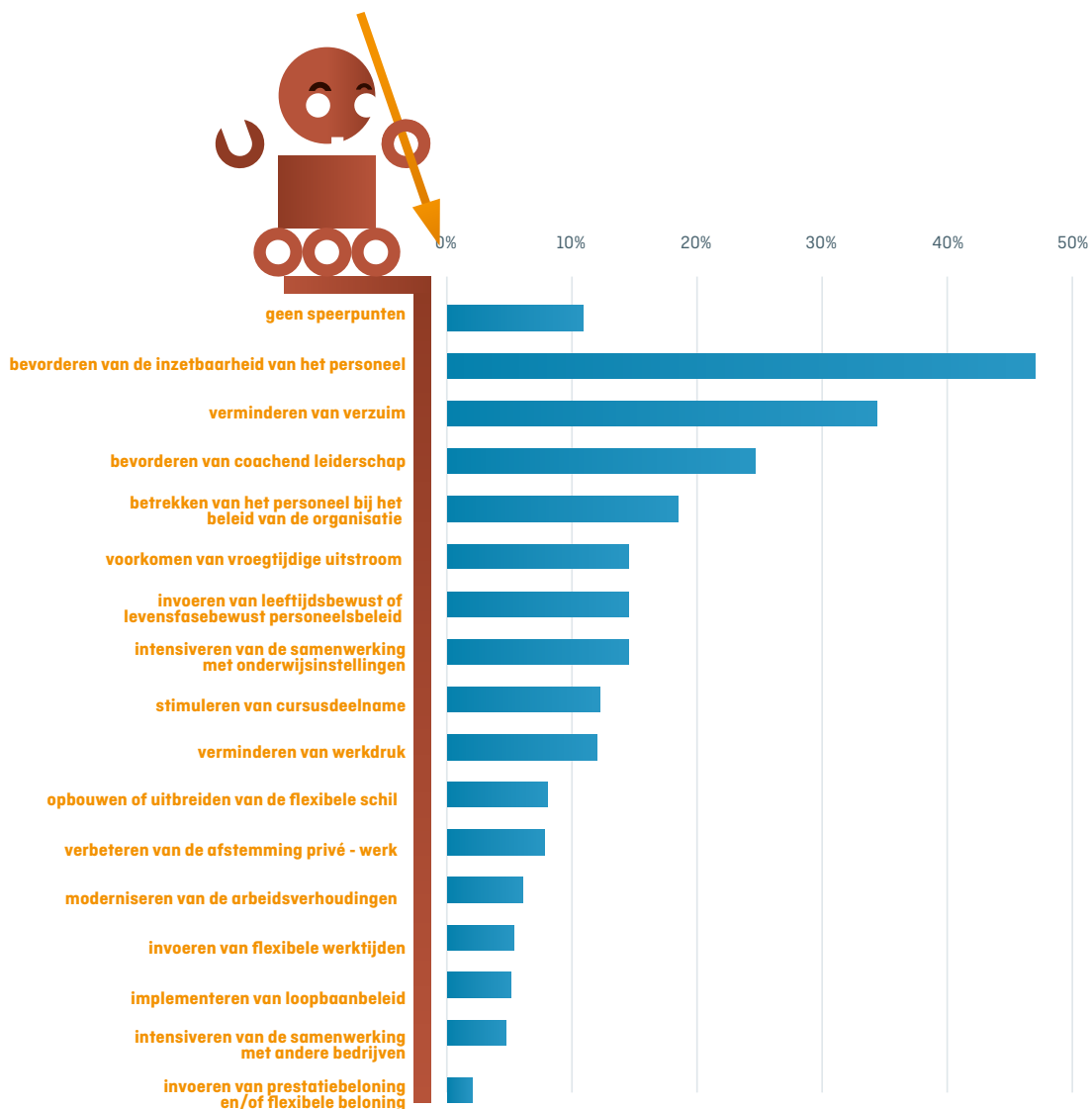
In 2018 relatief vaker genoemd dan in voorgaande jaren zijn het betrekken van het personeel bij het beleid van de organisatie en het voorkomen van vroegtijdige uitstroom.

FIGUUR 8

SPEERPUNTEN VAN TOEKOMSTIG PERSONEELSBELEID

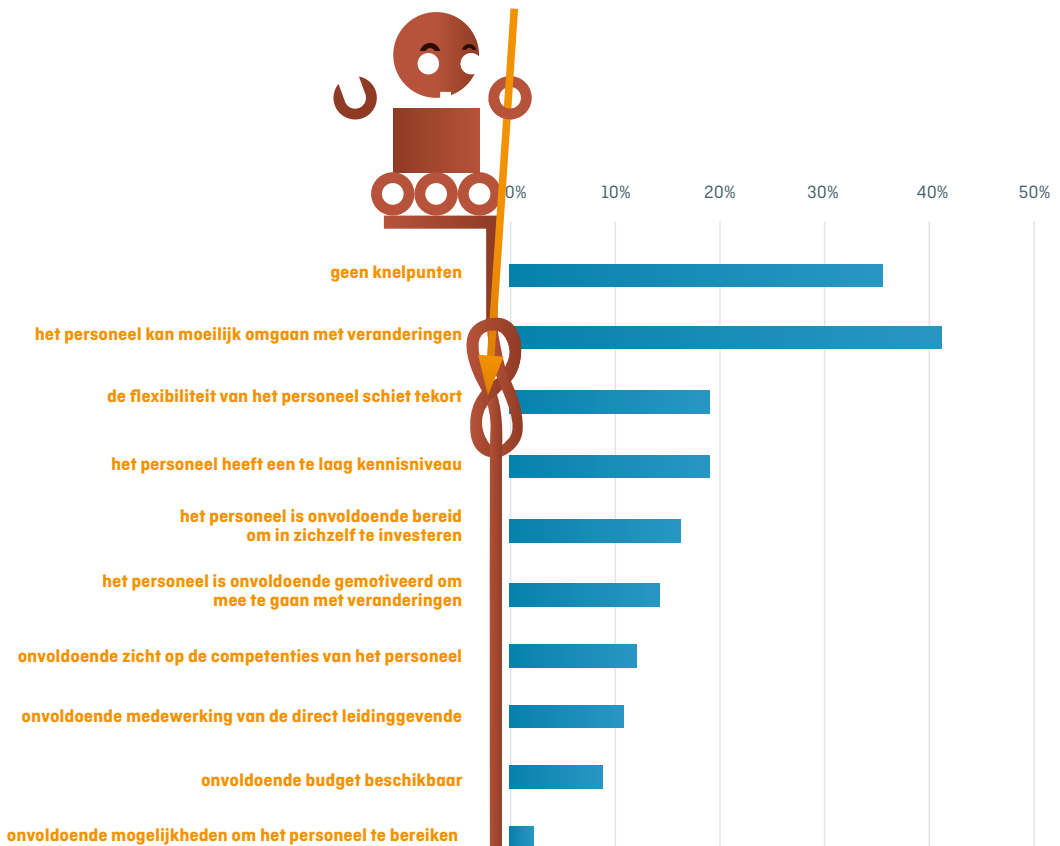
BRON: ROA, ARBEIDSMARKTMONITOR METALEKTRO, VIERDE METING, 2018

FIGUUR 9

KNELPUNTEN BIJ HET REALISEREN VAN SPEERPUNTEN PERSONEELSBELEID

BRON: ROA, ARBEIDSMARKTMONITOR METALEKTRO, VIERDE METING, 2018

KNELPUNTEN BIJ HET REALISEREN VAN SPEERPUNTEN PERSONEELSBELEID

Het aantal bedrijven dat knelpunten verwacht bij het realiseren van deze speerpunten ligt in 2018 lager dan in 2017. Ruim een derde van de bedrijven verwacht namelijk geen knelpunten (figuur 9). De volgorde van knelpunten die wel genoemd worden is nauwelijks anders dan vorig jaar. Nog steeds wordt het meest genoemd dat het personeel moeilijk om kan gaan met veranderingen, dat de flexibiliteit van het personeel tekort schiet en dat het personeel een te laag kennisniveau heeft. Deze knelpunten werden in 2018 echter minder vaak genoemd dan in 2017.

DOORSTROOM VAN PERSONEEL BINNEN BEDRIJVEN VERDER TOEGENOMEN

In 2018 stroomde gemiddeld 3 procent van de technici door naar een andere functie binnen het eigen bedrijf. Dat is een verdere stijging ten opzichte van eerdere jaren (2,1% in 2017 en 1,7% in 2016).

KORT EN KRACHTIG

Bevorderen van de inzetbaarheid van het personeel nog altijd belangrijkste speerpunt van personeelsbeleid.

Minder bedrijven ervaren knelpunten bij het realiseren van speerpunten van personeelsbeleid.

De doorstroom van technici is verder toegenomen ten opzichte van eerdere jaren.

OPLEIDINGS- INSPANNINGEN

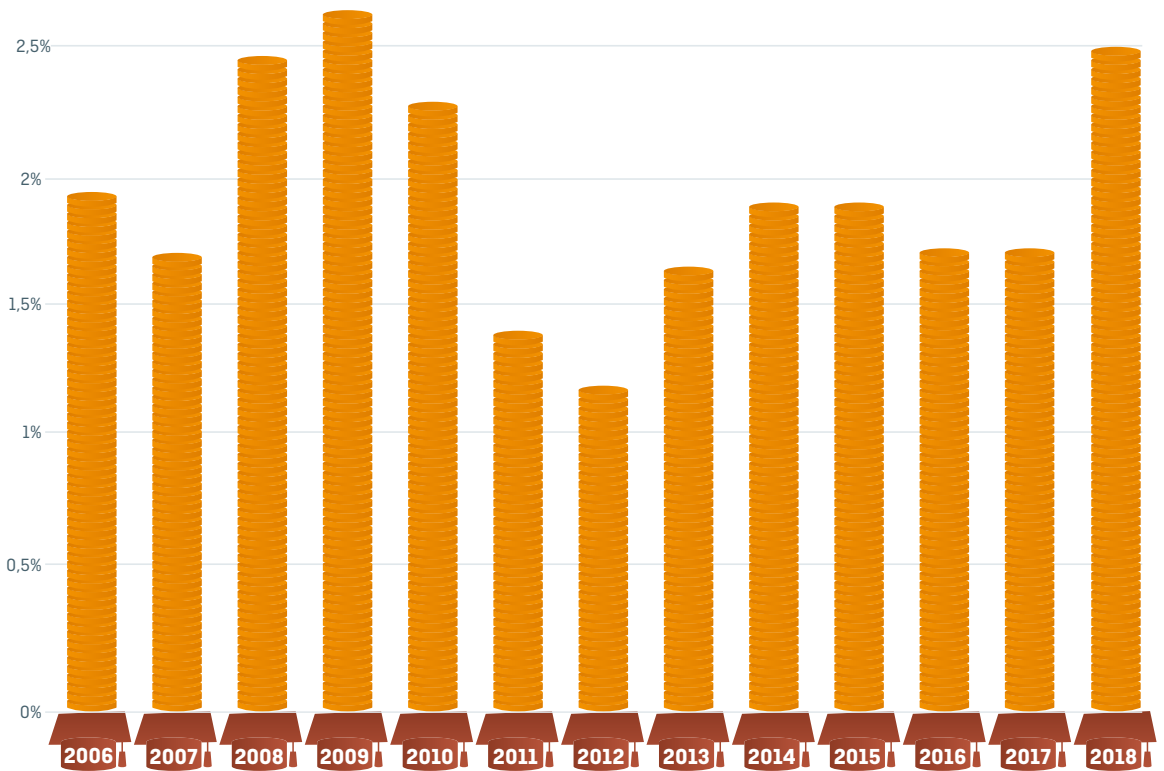
Opleidingsuitgaven sterk toegenomen, maar aantal dagen training wat gezakt. Geen verdere toename in gebruik e-learning.

De opleidingsuitgaven in de sector zijn in 2018 aanzienlijk toegenomen tot 2,5 procent van de loonsom (figuur 10). Het aantal dagen dat technici gemiddeld op cursus/training waren is echter na enkele jaren van stijging weer gedaald, naar 2,6 dagen.

FIGUUR 10

GEMIDDELTE TOTALE OPLEIDINGSUITGAVEN PER BEDRIJF (ALS % VAN DE LOONSOM)

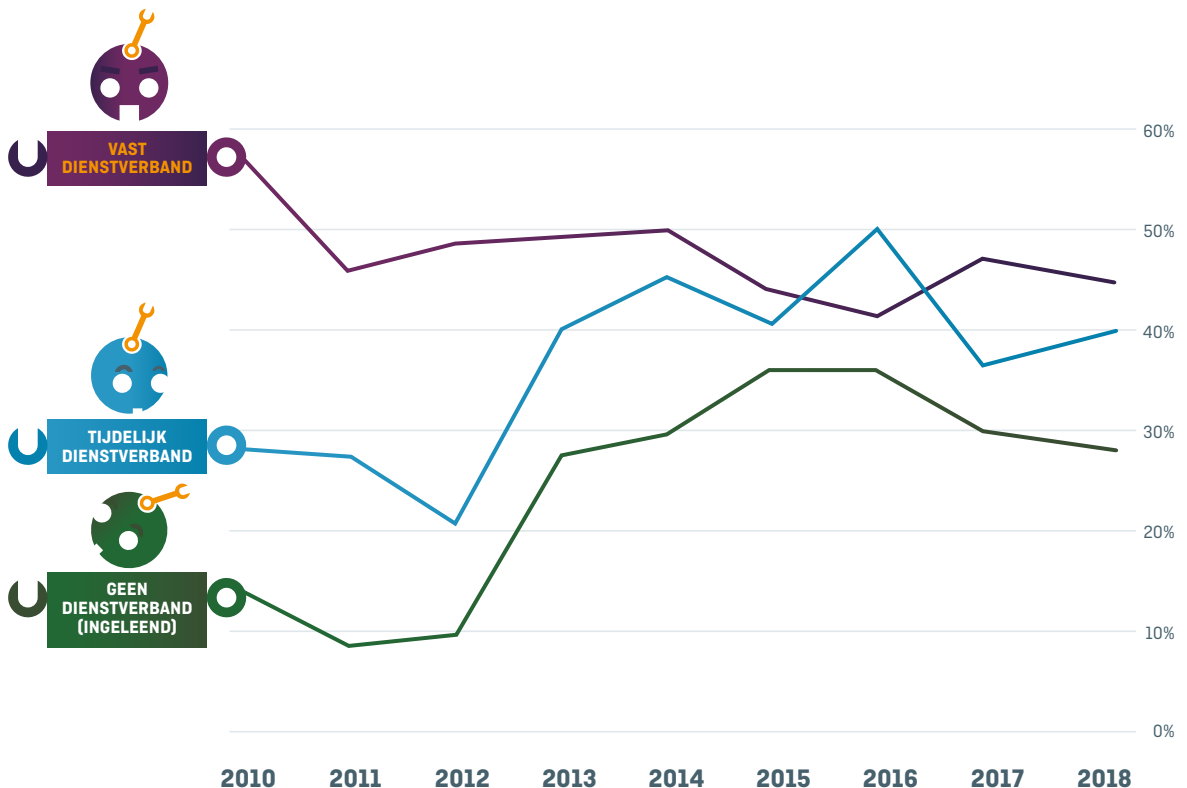
BRON: ROA, ARBEIDSMARKTMONITOR METALEKTRO, 2006-2018

FIGUUR 11

PERCENTAGE TECHNICI DAT MINIMAAL ÉÉN CURSUS OF TRAINING VOLGDE NAAR TYPE DIENSTVERBAND

BRON: ROA, ARBEIDSMARKTMONITOR METALEKTRO, 2010-2018

SCHOLINGSDEELNAME NAAR TYPE DIENSTVERBAND RELATIEF STABIEL GEBLEVEN

Het percentage technici dat minimaal één cursus of training volgde veranderde sinds 2013 niet sterk meer. Voor vast personeel schommelt het rond de 45 procent, voor tijdelijk personeel rond de 40 procent en voor ingeleend personeel rond de 30 procent (figuur 11). Vooral de scholingsdeelname van ingeleend personeel lijkt zich weer rond de 30 procent te stabiliseren.

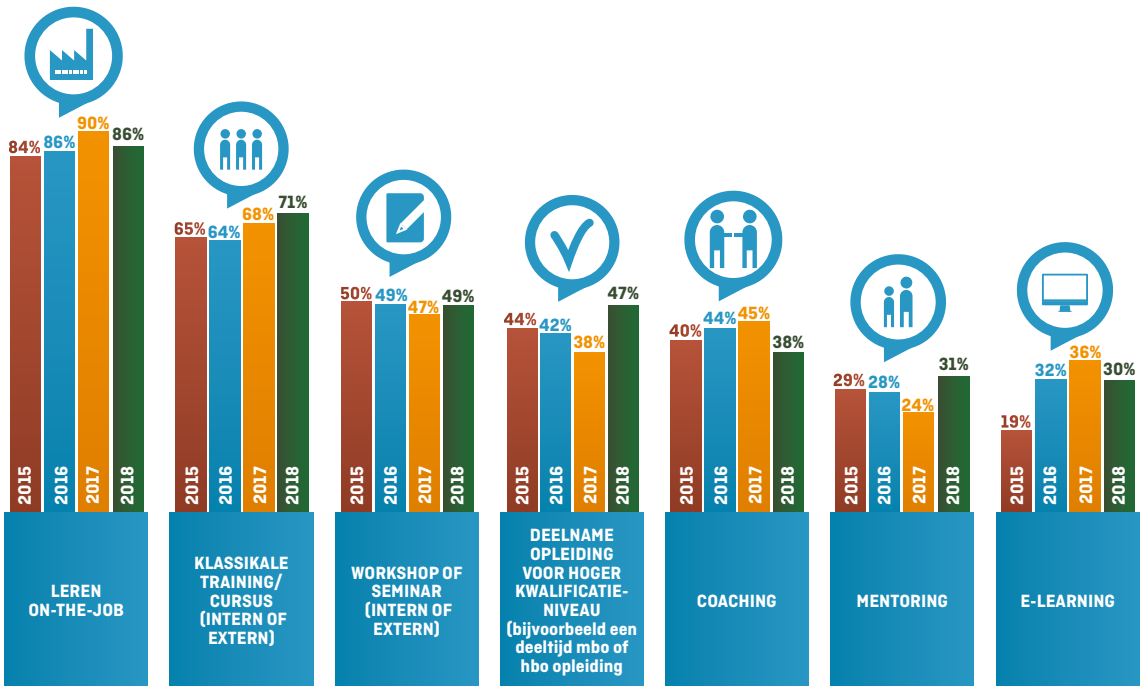
IN DE MEESTE BEDRIJVEN WERD IN 2018 GETRAIND OP GEBIED VAN VAKTECHNIEK (83%) EN/OF BHV/EHBO (75%)

Andere scholingsactiviteiten die door minimaal een vijfde van de bedrijven genoemd werden zijn veilig gedrag (35%) van de bedrijven, leidinggeven (30%) en communicatieve vaardigheden (24%). Alle andere soorten training werden door minder dan een vijfde van de bedrijven genoemd. In 6 procent van de bedrijven hebben technici helemaal geen scholing gevolgd in 2018.

FIGUUR 12

WELKE LEERVORMEN KOMEN IN METALEKTROBEDRIJVEN VOOR?

BRON: ROA, ARBEIDSMARKTMONITOR METALEKTRO, 2015-2018

MINDER BEDRIJVEN MET BELEMMERINGEN BIJ DE SCHOLING VAN HET TECHNISCH PERSONEEL

Het aandeel bedrijven dat géén enkele belemmering ervaart bij de scholing van het technische personeel is weer iets gestegen, van 31 procent in 2017 naar 35 procent in 2018. Er zijn dus minder bedrijven die belemmeringen ervaren. In 2018 werden de tijd die scholing in beslag neemt en de kosten van scholing door een stuk minder bedrijven als belemmering genoemd dan in 2017. 'Tijd' als belemmering daalde van 39 naar 33 procent en 'geld' van 30 naar 20 procent van de bedrijven. Alle andere belemmeringen werden door minder dan een vijfde van de bedrijven genoemd.

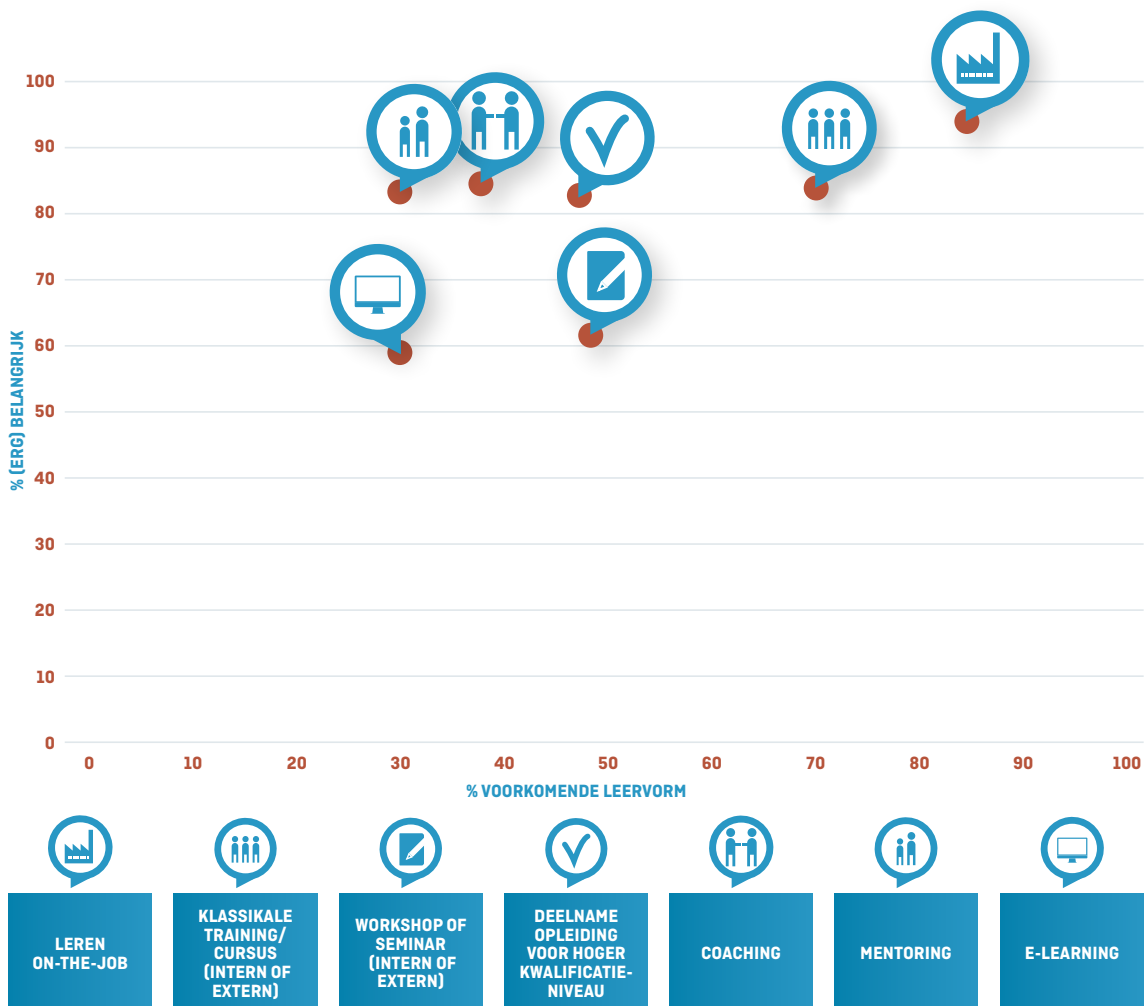
'LEARNING ON-THE-JOB' DE POPULAIERSTE LEERVORM EN KLASSIKALE TRAINING STIJGT DOOR (figuur 12)

Wat verder opvalt is dat het opleiden voor een hoger kwalificatieniveau in 2018 met bijna tien procentpunt is toegenomen en dat ook mentoring weer is teruggeveerd na een aantal jaren van daling. E-learning werd door 30 procent van de bedrijven genoemd, wat minder is dan de afgelopen twee jaren, maar nog altijd aanzienlijk hoger dan in 2015.

FIGUUR 13

BELANG LEERVORMEN VOOR BEDRIJFSRESULTAAT EN FREQUENTIE IN 2018

BRON: ROA, ARBEIDSMARKTMONITOR METALEKTRO, 2018

LEREN OP DE WERKVLOER NOG ALTIJD DE BELANGRIJKSTE LEERVORM VOOR HET BEDRIJFSRESULTAAT

Figuur 13 toont hoeveel procent van de metaalektro-bedrijven bepaalde leervormen toepast én in welke mate zij deze belangrijk achten voor het bedrijfsresultaat. 'Leren op de werkvloer' blijft veruit de meest toegepaste leervorm en wordt door de sector bovendien als erg belangrijk gezien.

De posities van de leervormen in deze figuur zijn weinig verschoven ten opzichte van eerdere jaren. Hoewel e-learning door de meerderheid van bedrijven die het toepast belangrijk wordt gevonden, blijft het qua impact op het bedrijfsresultaat volgens de bedrijven achter bij andere leervormen.

KORT EN KRACHTIG

Opleidingsuitgaven in 2018 gestegen.

Het meest werd geschoold op gebied van vaktechnische vaardigheden en EHBO/BHV.

De opmars van e-learning is momenteel tot stilstand gekomen.

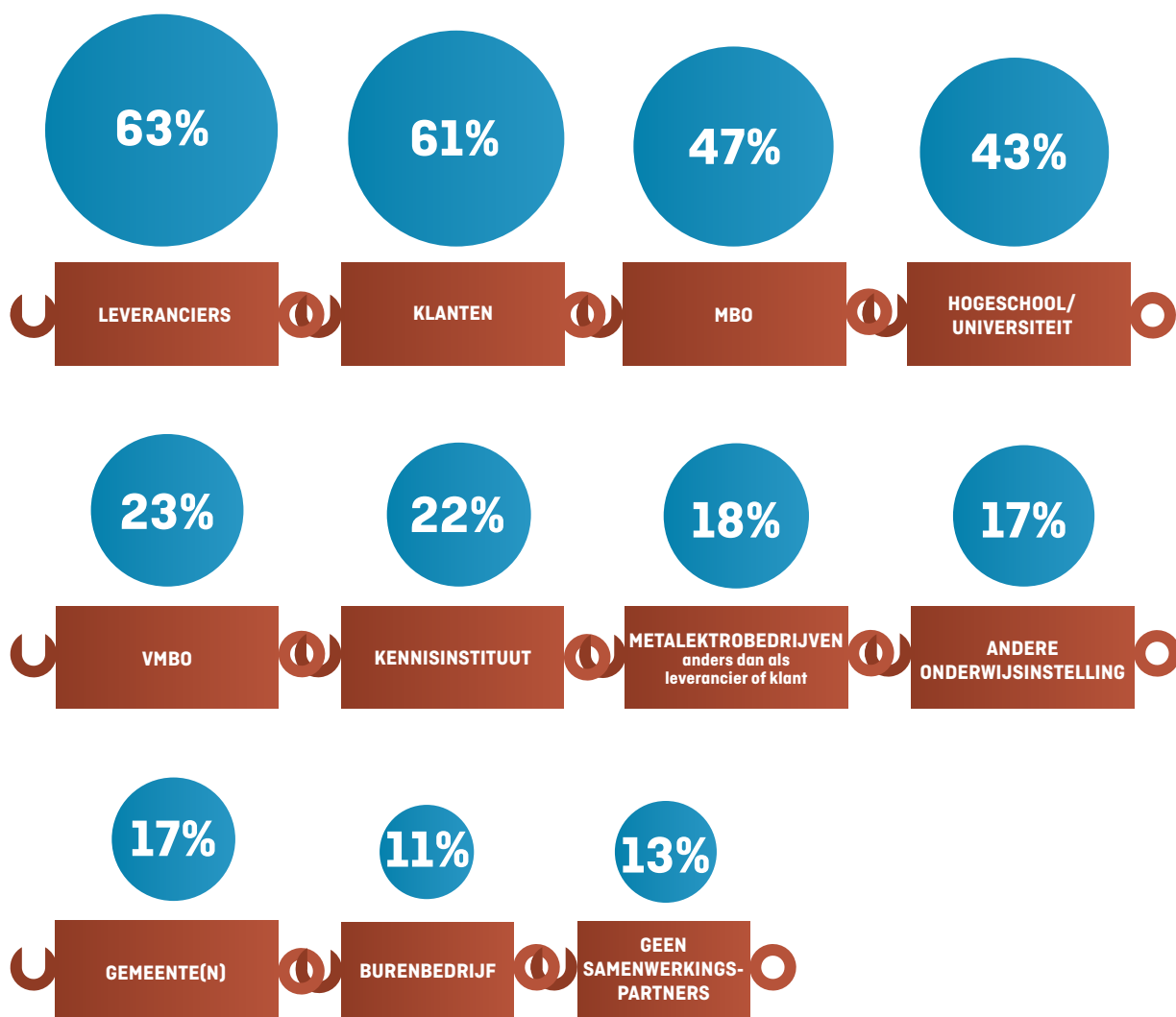
HET MEESTE SAMENWERKING BINNEN DE KETEN EN MET ONDERWIJS- INSTELLINGEN

De meeste metalektrobedrijven werkten samen in de verticale keten, met leveranciers (63%) en/of met klanten (61%) (*figuur 14*). Daarna volgden in 2018 samenwerkingen met mbo- instellingen (47%) en/of hogescholen/ universiteiten (43%). De samenwerking met het hoger onderwijs is ten opzichte van 2017 licht gedaald (toen 45%), maar nog altijd flink hoger dan in 2016 (toen 38%). Voor de toekomst verwachten bedrijven meer samenwerkingen met onderwijs- en kennisinstellingen.

FIGUUR 14

SAMENWERKINGSPARTNERS VAN METALEKTROBEDRIJVEN IN 2018

BRON: ROA, ARBEIDSMARKTMONITOR METALEKTRO, 2018

KORT EN KRACHTIG

Metalektrobedrijven werken het meest samen binnen de keten en met het onderwijs.

Voor de toekomst worden meer samenwerkingen met onderwijs- en kennisinstellingen verwacht.

COLOFON

Stichting A+O Metalektro brengt elk kwartaal de werkgelegenheidsontwikkelingen van het afgelopen kwartaal in kaart en neemt daarin ook mee wat de verwachtingen van de metalektrobedrijven zijn voor de daarop volgende drie maanden. Dit resulteert in de Werkgelegenheidsbarometer die ieder kwartaal verschijnt op de website van A+O. Daarnaast wordt twee keer per jaar een uitgebreidere vragenlijst aan het panel van metalektrobedrijven voorgelegd. Hierin komen de verschillende thema's aan bod die u in deze en andere edities van de Arbeidsmarktmonitor aantreft.

Meedoen aan het werkgeverspanel?

Meld uw bedrijf aan: www.ao-metalektro.nl/over-de-sector/arbeidsmarktmonitor

Vragen?

Melanie Lancel staat u graag te woord.

Telefoon 06-16 30 40 03.

E-mail: m.lancel@ao-metalektro.nl

De arbeidsmarktmonitor Metalektro is een uitgave van de Stichting A+O Metalektro.

Uitgave

April 2019

Redactie en productie

A+O Metalektro

Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (ROA) van de Universiteit Maastricht.

Aan deze uitgave werkten mee

Expertpanel Arbeidsmarktmonitor Metalektro

Communicatieadviseur A+O Metalektro

Ontwerp

Meester Ontwerpers, Amsterdam

Druk

Zwaan Printmedia, Wormerveer.

Stichting A+O Metalektro

Frankrijklaan 10A / 2391 PX Hazerswoude-Dorp

Postbus 77 / 2390 AB Hazerswoude-Dorp

Telefoon 088 - 60 50 900 / info@ao-metalektro.nl

In het bestuur van de Stichting Arbeidsmarkt en Opleiding Metalektro zijn vertegenwoordigd;

Overname uit deze uitgave is toegestaan, mits met bronvermelding

ARBEIDSMARKT MON/TOR **APRIL** **2019**

Een uitgave van de stichting arbeidsmarkt en opleiding in de Metalektro